

Становище

от инж. Валентин Петров – председател на секция ОВКХТТГ“ при РК Велико Търново
относно ИНЖЕНЕРИНГА в инвестиционния процес

Категорично съм против фаворитизирането на ИНЖЕНЕРИНГА, защото това е деформация на инвестиционния процес, която е насочена против обществения интерес - не се предлага най-добрия продукт или услуга в полза на обществото, а най-изгодния за строителната фирма.

Определено трябва да бъдат ясно диференцирани и защитени задълженията, правата, отговорностите и заплащането на отделните участници в инвестиционния процес, така че всеки да си върши работи на висота съобразно квалификацията си в своята област, да носи отговорността за това и да получава достойно заплащане.

Проектантът трябва да бъде независим, за да може да предложи най-доброто решение в съответствие с най-добрите актуални практики, за да се получи възможно най-добрия продукт (в обществен интерес), а не в интерес на инженеринговата структура. Не е тайна, че в повечето случаи тя е голяма строителна фирма. Като пример за недостатъците на инженеринга може да се посочи изграждането на пътища. Мощната строителна фирма може да си позволи да има „свои“ проектант, консултант и строителен надзор, строителна лаборатория и пр. „Добрите резултати“ от такава дейност се виждат от всички. Нещо повече – тя има силно лоби в Народното събрание и може с един замах да прави промени в ЗУТ, в свой интерес, разбира се .

В статията се критикува качеството на проектите. Строителната фирма ле е тази, която е компетентна да прецени качествата на един проект? Какъв е интересът ѝ той да отговаря на съответните норми за проектиране или е по-удобно да проектът да бъде услужливо пригоден към възможностите за изпълнение на съответната фирма.

Качеството на проектите ще се гарантира с компетентен КТК и компетентен и ефективен НЕЗАВИСИМ консултант, ако той е поне едно ниво по-компетентен в дадената специалност от проектанта /поне с пълна проектантска правоспособност/.

Едва ли има по-ниски цени на проектантския труд в друга европейска държава, сравнени с тези в България. За жалост обаче конкурсното начало тук или го няма или е изкривено, откъдето идват и лошите примери, като цитираното Ларго. Колко професионалисти, членове на КАБ и КИИП са участвали в журито, оценило конкурсните разработки? Няма ли да бъде същото и при инженеринга, когато персоналет на строителната фирма преценява качествата на проектите по всичките специалности – архитектура, конструкции, инсталации?

Не проектантите, а системата за възлагане на обществени поръчки прави възможни абсурдното проектиране за ден или два на сериозни задачи. Срещу това КИИП се е противопоставял нееднократно. Системата за определяне на участниците в обществените поръчки и критериите за избор на победител следва да се преосмислят и променят.

Чрез авторския надзор се гарантира реализирането до край на най-доброто решение, което се предполага, че е заложено в проекта. Последният, макар и задължителен по ЗУТ, често е пренебрегван, и то най-вече в проектите, изпълнявани на инженеринг.

Да, проектантът трябва да носи отговорност за работата си, както и всички останали в инвестиционния процес. Също така трябва да е в тясна връзка със строителите. Но това може да стане при ясни и прозрачни правила и при независимата работа на всеки от участниците, при конкурсни начала в проектирането и при компетентно оценяване на проектантските работи без задкулисно избиране на участника. Нали такава е и европейската практика.